

PŘEDMLUVA

1.	ÚVOD	3
1.1	Systémové pojetí výrobních strojů ve vztahu k manipulaci s materiálem	3
1.1.1	Analýza stupně automatizace výrobního stroje vzhledem k výrobnosti	3
1.1.2	Výrobní stroj jako systém	4
1.2	Rozdělení manipulačních zařízení s příklady typických představitelů	7
2.	NÁHRADA ČLOVĚKA ROBOTEM VE VÝROBNÍM PROCESU	14
2.1	Systémové pojetí PRaM, rozdělení robotiky	14
2.2	Aspekty pro posuzování PRaM	16
2.3	Řízení, jako určující složka vývojového stupně PRaM ..	18
2.4	Základní pojmy o řízení PRaM a jejich programování s ohledem na jejich konstrukci	20
2.5	Definice robotů, průmyslových robotů a manipulátorů ..	24
2.6	Generace průmyslových robotů	27
3.	AKČNÍ SYSTÉM PRŮMYSLOVÝCH ROBOTŮ A MANIPULÁTORŮ	31
3.1	Kinematické dvojice v konstrukci PRaM, účel, rozdělení a znázorňování	31
3.2	Kinematický řetězec PRaM, rozdělení ústrojí PRaM	32
3.3	Pojezdové (lokomoční) ústrojí	34
3.4	Polohovací ústrojí - základní kinematický řetězec (ZKŘ) PRaM a jeho teorie	44
3.4.1	Spojení kinematických dvojic v ZKŘ a jejich počet	44
3.4.2	Uspořádání kinematických dvojic v jednotlivých spoje- ních	46
3.4.3	Kombinatorické algoritmy uspořádání KD a jejich vyhod- nocování	47
3.4.3.1	Obecné určení počtu možných uspořádání KD v ZKŘ	47
3.4.3.2	Teoretický počet možných uspořádání KD základního kinematického řetězce PRaM se třemi stupni volnosti ..	48
3.4.4	Příklady vyhodnocování kombinatorických algoritmů uspořá- dání KD v některých jejich spojeních	50
3.4.4.1	Vyhodnocení kombinatorického algoritmu uspořádání KD ve spojení TTT	50
3.4.4.2	Vyhodnocení kombinatorického algoritmu uspořádání KD ve spojení RTT	51
3.4.4.3	Vyhodnocení kombinatorického algoritmu uspořádání KD ve spojení RRT	54
3.4.5	Komplexní vyhodnocení všech uspořádání pro konstrukci základního kinematického řetězce PRaM pro tři stupně volnosti ($n = 3$)	55
3.4.6	Základní typy PRaM	57

3.4.6.1	Charakteristika a příklady základních typů PRaM	57
3.4.6.2	Otázky přesnosti polohování základních typů PRaM	63
3.4.6.3	Porovnání pracovních prostorů základních typů PRaM	67
3.4.7	Odvozené typy PRaM	69
3.4.7.1	Typy odvozené ze základních spojení jiným uspořádáním KD	69
3.4.7.2	Typy PRaM z odvozených spojení kinematických dvojic ...	72
3.4.8	Speciální případy v pojetí základního kinematického řetězce (ZKR) PRaM	77
3.4.8.1	Průmyslové roboty s prodlouženým ZKR	77
3.4.8.2	Průmyslové roboty se zkráceným ZKR	79
3.4.8.3	Kloubové roboty s paralelogramy	80
3.4.9	Další konstrukční faktory, mající vliv na architekturu ZKR	80
3.5	Orientační ústrojí PRaM	86
3.5.1	Teorie stavby orientačního ústrojí PRaM	86
3.5.2	Praktická stránka řešení orientačního ústrojí PRaM	89
3.5.3	Příklady konkrétního provedení orientačního ústrojí PRaM	90
3.5.3.1	Stavebnicové provedení orientačního ústrojí PRaM	90
3.5.3.2	Integrované provedení orientačního ústrojí PRaM	90
3.5.3.3	Integrovaná orientační ústrojí se dvěma stupni volnosti	94
3.5.3.3.1	Orientační ústrojí vkomponované do koncového členu ZKR ..	94
3.5.3.3.2	Orientační ústrojí transformovaná přes dva členy ZKR ..	95
3.5.3.4	Integrovaná orientační ústrojí se třemi stupni volnosti	96
4.	ZÁKLADNÍ PRINCIPY STAVBY PRaM	103
4.1	Stavebnicové a integrované roboty, modulární systémy ..	103
4.2	Konstrukční řešení translačního pohybu	108
4.3	Konstrukční řešení rotačního pohybu	116
4.3.1	Rotační pohybové jednotky	116
4.3.2	Kývavé jednotky	117
4.3.3	Šroubové jednotky	122
4.4	Konstrukce některých základních typů PRaM	122
4.4.1	Konstrukce cylindrického průmyslového robotu VERSATRAN -500	122
4.4.2	Konstrukce sférického průmyslového robotu UNIMATE-2000	129
4.4.3	Konstrukce antropomorfních robotů typu TRALLFA	131
4.5	Netradiční prvky ve stavbě PRaM	135
5.	POHONY A PŘEVODY PRaM	137
5.1	Rozdělení pohonů PRaM	137
5.2	Pohon PRaM elektrickými krokovými motory (KM)	138
5.2.1	Princip krokového servopohonu	138
5.2.1.1	Základní vlastnosti krokových motorů	138
5.2.1.2	Číslicové servopohony s krokovými motory	146
5.2.2	Matematicko-fyzikální řešení rozběhu a doběhu servopo- hony s konkrétním krokovým motorem Z 42 ZZ 128 z MEZu Náchod	150

5.2.2.1	Krokový motor Z 42 ZZ 128 a jeho charakteristika	150
5.2.2.2	Řešení rozběhu servopohonu s KM Z 42 ZZ 128	153
5.2.2.3	Řešení doběhu servopohonu s KM Z 42 ZZ 128	157
5.2.2.4	Vyhodnocení dynamických možností krokového motoru Z 42 ZZ 128	161
5.2.3	Zobecnění získaných výsledků pro aplikaci krokových motorů v pohonech PRaM	162
5.2.4	Autonomní servopohon s krokovými motory	165
5.3	Mechanický pohon průmyslových robotů a manipulátorů ..	167
5.4	Kombinované pohony	169
5.4.1	Analýza kombinovaných pohybů	169
5.4.2	Příklady kombinovaných pohonů	171
5.4.2.1	Pneumatickomechanický pohon	171
5.4.2.2	Pneumohydraulický pohon	172
5.4.2.3	Elektrohydraulické pohony	173
5.5	Princip hydraulických servopohonů	175
5.6	Převody v pohonech PRaM	180
5.6.1	Převodovky s vysokým převodovým poměrem	180
5.6.2	Speciální problematika řešení převodů při pohonu s kro- kovými motory	181
DOSLOV		185
POUŽITÁ LITERATURA		186

